



LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

**2016 m. pažangos siekiant
nacionalinių energijos vartojimo
efektyvumo tikslų ataskaita**

2018 m., Vilnius

Turinys

1. Santrauka.....	1
2. Pagrindiniai 2016 m. ekonominiai ir energetiniai rodikliai.....	2
3. Pirminės ir galutinės energijos suvartojimas.....	3
4. Pramonė	4
5. Transportas.....	5
6. Namų ūkiai.....	7
7. Paslaugų sektorius.....	8
8. Svarbiausios praėjusiais (2017) metais įgyvendintos teisėkūros ir ne teisėkūros priemonės, padedančios siekti bendrų nacionalinių 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų	8
9. Valstybės pastatų atitiktis energinio naudingumo reikalavimams	11
10. Energija, sutaupyta taikant alternatyvias priemones.....	12

1. Santrauka

2016 m. pažangos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ataskaita (toliau – Ataskaita) suteikia pagrindą stebėti šalies pažangą, padarytą siekiant nacionalinių 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslų.

Ataskaitai parengti buvo naudojami Lietuvos statistikos departamento, koordinuojančio šalies oficialios statistikos rengimą bei kitų valstybės institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų oficialiai pateikti duomenys.

Ataskaitoje pateikiami 2015 ir 2016 m. Lietuvos Respublikos ekonominiai bei energetiniai rodikliai, bendrosios pirminės ir galutinės energijos bei energijos suvartojimo transporto sektoriuje tendencijos, taip pat duomenys apie svarbiausias 2017 m. įgyvendintas teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvas, padedančias siekti nacionalinių 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų, informacija apie valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atitiktį energinio naudingumo reikalavimams.

Atlikus surinktų duomenų analizę 2010–2016 m. laikotarpiu galima išskirti šiuos pagrindinius pažangos, padarytos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų, aspektus:

- šalies BVP ir pirminės bei galutinės energijos suvartojimo atsiskyrimas;
- teisėkūros priemonių, padedančių siekti nacionalinių 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų, gausa;
- gyventojų sąmoningumo didėjimas energijos suvartojimo srityje;
- pažangiųjų technologijų diegimas, įmonių sertifikuotų aplinkosaugos ir energijos vadybos sistemų pagal tarptautinius standartus diegimas, taip pat darbo našumo bei aplinkos taršos rodiklių gerinimas;
- Daugiabučių atnaujinimo (modernizavimo) programa, kurios dėka vyksta nuolatinis ilgalaikis šalies daugiabučių pastatų atnaujinimo procesas;
- Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa, kuria siekiama kasmet renovuoti mažiausiai 3 proc. bendro valstybei nuosavybės teise priklausančių ir jos naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto.

Bendras visų priemonių sutaupytos energijos kiekis, skaičiuojant suminiu (kumuliaciniu) metodu, **nuo 2014 iki 2020 m. siekia 3995,65 GWh**. Lietuvos Respublikos pagal energijos vartojimo efektyvumo didinimo programas/priemones sutaupytos energijos kiekiai pateikiami 1 lentelėje. Detalesni sutaupytos energijos kiekio aprašymai pateikti Ataskaitos 10 skyriuje „Energija, sutaupyta taikant alternatyvias priemones“.

1 lentelė. Sutaupytos energijos kiekiai Lietuvos Respublikoje, GWh

Priemonė	Sutaupytos energijos kiekis, GWh
	2014–2020
Daugiabučių namų atnaujinimas	2132,17
Akcizai ir mokesčiai degalams ¹	1450,00
Viešosios paskirties pastatų atnaujinimas	413,48
Viso:	3995,65

Gerėjantys Lietuvos Respublikos ekonominiai ir energetiniai rodikliai bei nuoseklus energijos suvartojimo efektyvumo lygio artėjimas prie Europos Sąjungos vidurkio turi teigiamos įtakos šalies konkurencingumui regioniniame ir globaliame lygmenyje bei prisideda prie šalies energijos vartojimo efektyvumo didinimo, išmetamų į aplinką teršalų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo.

¹ Priemonės galiojimo trukmė – vieneri metai.

2. Pagrindiniai 2016 m. ekonominiai ir energetiniai rodikliai

Lietuvos Respublikos 2015–2016 metų statistinė informacija, kuri yra susijusi su energijos vartojimo efektyvumu, teikiama 2 lentelėje.

2 lentelė. Lietuvos Respublikos statistiniai rodikliai 2015–2016 m.

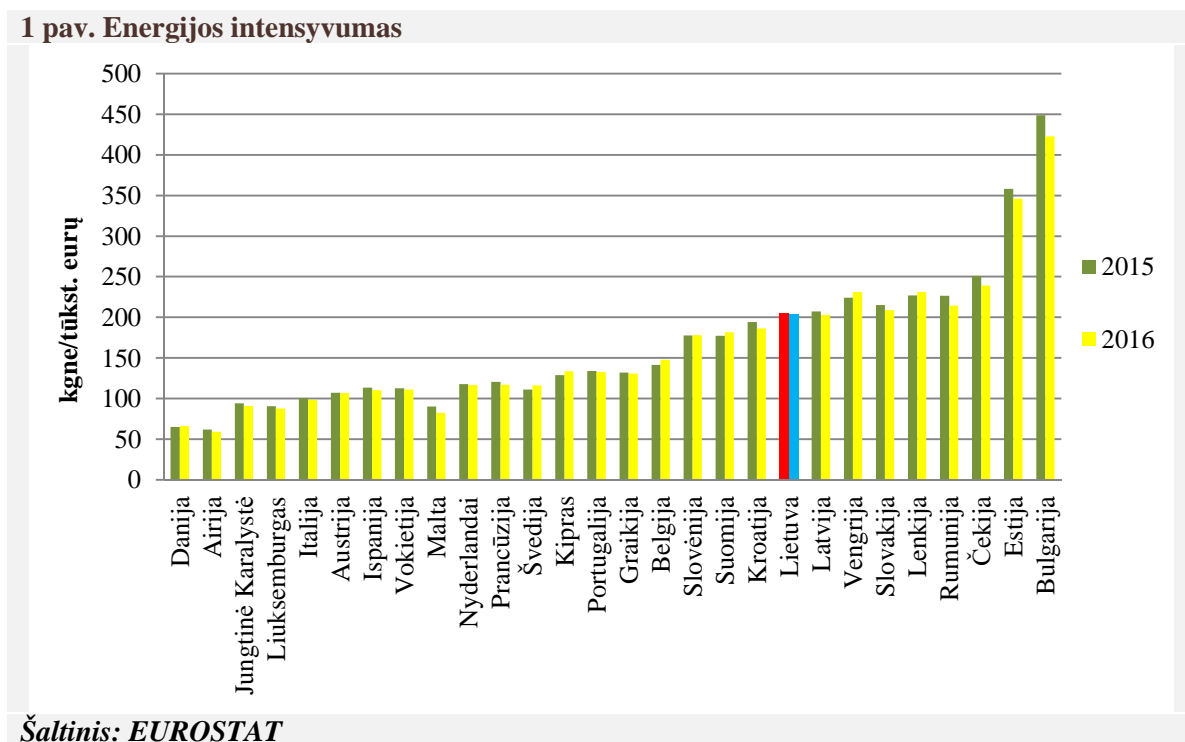
Rodiklis (matas)	2015 m.	2016 m.	Skirtumas	Proc.
Suvartotas pirminės energijos kiekis (bendrosios vidaus sąnaudos) (ktne)	7157,4	7330,4	173,0	2,42
Suvartotas galutinės energijos bendrasis kiekis (ktne)	4863,1	5110,7	247,6	5,09
Suvartotas galutinės energijos kiekis:				
— pramonėje (ktne)	945,5	961,3	15,8	1,67
— transporte (ktne)	1844,4	1969,6	125,2	6,79
— paslaugų sektoriuje (ktne)	575,4	601,3	25,9	4,50
— namų ūkiuose (ktne)	1359,7	1433,6	73,9	5,44
Bendrosios pridėtinės vertės dydis:				
— pramonės sektoriuje (mln. eurų)	7575,0	7709,9	134,9	1,78
— paslaugų sektoriuje (mln. eurų)	22416,5	23649,8	1233,3	5,50
Namų ūkių disponuojamųjų pajamų dydis to meto kainomis (mln. eurų)	23268,5	24532,8	1264,3	5,43
Bendrojo vidaus produkto vertė to meto kainomis (mln. eurų)	37426,6	38668,3	1241,7	3,32
Šiluminėse ir kogeneracinėse elektrinėse pagamintos energijos kiekis:				
— elektra (MWh)	2760906	1749962	-1010944	-36,62
— šiluma (MWh)	3628087	3529465	-98622	-2,72
Pramonės įmonėse, naudojant cheminių procesų energiją, pagamintas šilumos kiekis (MWh)	2666833	2623989	-42844	-1,61
Sunaudotas kuro kiekis:				
— elektrai ir šilumai gaminti šiluminėse elektrinėse (ktne)	719,1	581,7	-137,4	-19,11
— šilumai gaminti katilinėse (ktne)	552,2	567,6	15,4	2,79
Keleivio kilometrų skaičius (tūkst. pkm)	4760876	4817384	56508	1,19
Tonkilometrų skaičius (tūkst. tkm)	41018631	45171314	4152683	10,12
Mišriojo vežimo kilometrų skaičius (pkm + tkm)	45779507	49988698	4209191	9,19
Vidutinis metinis gyventojų skaičius (vnt.)	2904910	2868231	-36679	-1,26

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

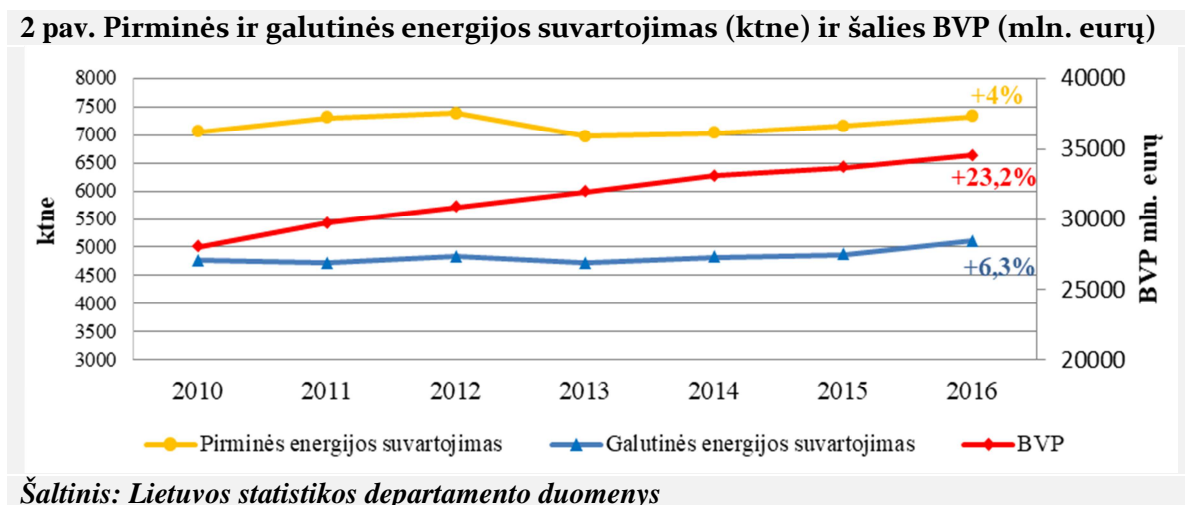
Kaip nustatyta Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332 „Dėl Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“, reikalaujama pramonės, transporto, namų ūkių ir paslaugų sektorių, kuriuose energijos vartojimas stabilus arba didėja, analizė pateikta tolimesniuose Ataskaitos skyriuose.

3. Pirminės ir galutinės energijos suvartojimas

2015–2016 m. šalies ūkio energijos intensyvumas sumažėjo nuo 205,4 kgne/1000 eurų 2015 m. iki 203,7 kgne/1000 eurų 2016 m. Energijos intensyvumo rodiklis nurodo, kiek energijos sąnaudų teko konkrečiam kiekiui prekių ir paslaugų šalyje sukurti (šalies bendrųjų vidaus energijos sąnaudų ir bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) santykis²) (1 pav.).

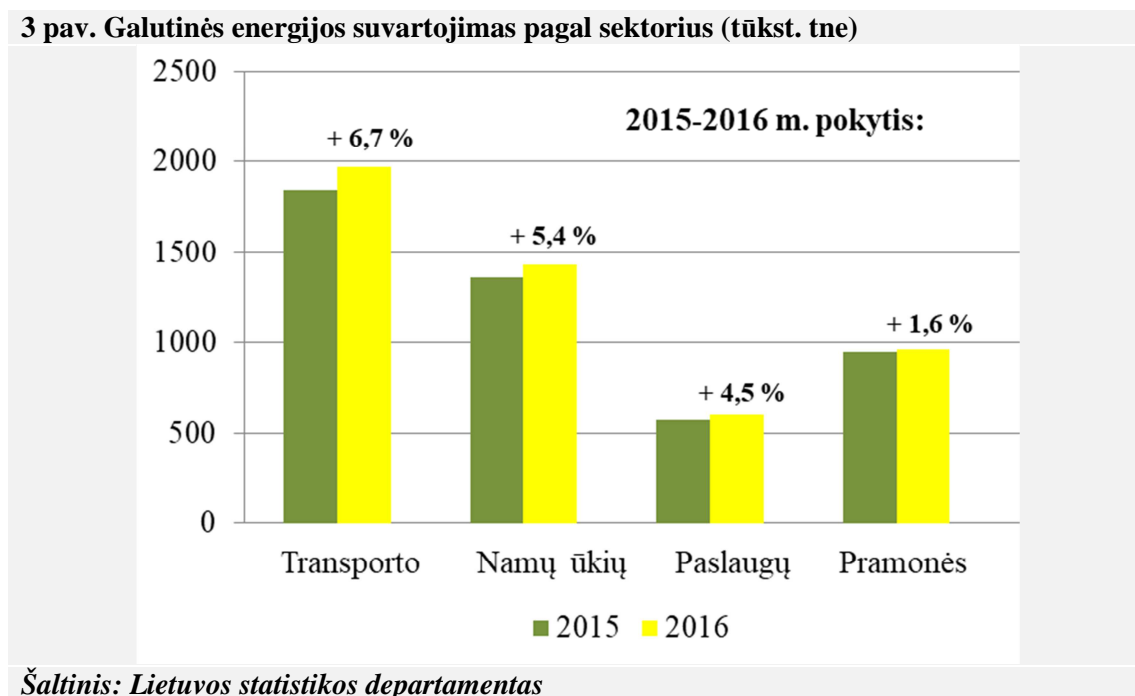


Šis energijos intensyvumo sumažėjimas siejamas su išaugusiu šalies BVP. 2010–2016 m. pirminės ir galutinės energijos suvartojimas kito nežymiai – pirminės energijos sąnaudos išaugo 4 proc., galutinės – 6,3 proc.), tačiau šalies BVP šiuo laikotarpiu išaugo (23,2 proc.). 2010–2016 m. šalyje buvo sukurta penktadaliu daugiau prekių ir paslaugų, tačiau su panašiu energijos kiekiu (2 pav.).



² eSTŽ Elektroninis statistikos terminų žodynas <http://zodynas.stat.gov.lt/index/detail.aspx?id=278>

2015–2016 m. galutinės energijos suvartojimas pagal sektorius pateiktas 3 paveiksle. Didžiausias energijos suvartojimo pokytis šiuo laikotarpiu fiksuotas transporto (6,7 proc.) ir namų ūkių (5,4 proc.), mažesnis paslaugų (4,5 proc.) ir pramonės (1,6 proc.) sektoriuose.



Energijos suvartojimas transporto sektoriuje augo dėl nuosekliai augančių krovinių ir keleivių vežimo srautų, augančios sektoriaus pridėtinės vertės bei efektyvios valstybės institucijų kovos su kontrabandinėmis degalų (dizelino) patekimu į šalies teritoriją iš trečiųjų valstybių politikos (Ataskaitos 5 skyrius „Transportas“).

Paslaugų sektoriaus energijos suvartojimas 2016 m. lyginant su praėjusiais metais išaugo dėl paslaugų sektoriaus plėtros ir didesnės sukurtos pridėtinės vertės (Ataskaitos 7 skyrius „Paslaugos“).

Pramonės sektoriuje pastebimos technologijų diegimo, darbo našumo didinimo tendencijos, tačiau nežymų šio sektoriaus galutinės energijos suvartojimo augimą lėmė šio sektoriaus plėtra (Ataskaitos 4 skyrius „Pramonė“).

Namų ūkių sektoriuje energijos suvartojimas augo dėl mažėjusių energijos kainų, gerėjančios gyventojų materialinės padėties (vidutinės disponuojamos pajamos per mėnesį nuo 2015 m. padidėjo 6,6 proc.) ir naujų energijos vartotojų skaičiaus augimo (Ataskaitos 6 skyrius „Namų ūkiai“).

4. Pramonė

Vertinant Lietuvos Respublikos priešpaskutinių metų ($X^{[3]}-2$ metai) situaciją ir pokyčius pramonėje, nustatyta, kad 2016 m. galutinės energijos suvartota 15,8 ktne (1,67 proc.) daugiau, lyginant su 2015 m. Apie tai detalesnė informacija pateikta 3 lentelėje.

3 lentelė. Energijos ir kuro suvartojimas pramonėje 2015–2016 m., ktne

Energija / energijos išteklius	2015 m.	2016 m.	Skirtumas	Proc.
Suvartota energijos				
Elektros energija	272,6	281,1	8,5	3,12
Šilumos energija	188,5	187,5	-1,0	-0,53

³Einamieji metai

Energija / energijos ištekliai	2015 m.	2016 m.	Skirtumas	Proc.
Suvargota galutinės energijos				
Iš viso	945,5	961,3	15,8	1,67
Suvargota kuro				
Akmens anglis	86	75,6	-10,4	-12,09
Malkos ir kurui skirtos medienos atliekos	84,1	90,2	6,1	7,25
Gamtinės dujos	272,8	285,8	13,00	4,77
Kitas kuras	41,5	41,1	-0,4	-0,96

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento informacija⁴, palyginus su 2015 m., maisto produktų ir tabako gamyba 2016 m. padidėjo 1,6 proc., chemikalų ir chemijos produktų gamyba – 4,4 proc., baldų gamyba – 1,9 proc., medienos bei medienos ir kamštienos gaminių, išskyrus baldus, gamyba; gaminių iš šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba – 7,9 proc., guminių ir plastikinių gaminių gamyba – 5,3 proc., metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamybos – 17 proc., drabužių siuvimas – 4,9 proc., o gėrimų gamyba 2016 m. taip pat padidėjo 6,6 proc.

2016 m., palyginus su 2015 m., rafinuotų naftos produktų gamyba sumažėjo 5 proc. Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba sumažėjo 12,8 proc., odos ir odos dirbinių gamyba – 17,6 proc.

Pagal Lietuvos pramonininkų konfederacijos skelbiamas apžvalgas⁵, nepaisant ne itin palankios situacijos išorės rinkose, nuo kurių Lietuvos pramonė yra itin priklausoma (pramonė vidutiniškai eksportuoja apie 70 proc. pagamintos produkcijos), Lietuvos pramonė 2016 m. demonstravo stabilius plėtros tempus – gamybos augimo tempas buvo didesnis nei 5 proc. Pagal sektorines tendencijas pramonėje geriausiai sekėsi metalo ir metalo gaminių; elektronikos; tekstilės; medienos ir baldų; plastikų segmentams – tiems pramonės segmentams kurie:

- a) yra labai efektyvūs ir nuolat investuoja į efektyvumo didinimą ir konkurencingumą;
- b) turi ilgalaikius kontraktus su užsienio partneriais ir dirba naudodamiesi rangos paslaugomis, kam didelės įtakos turi įmonių konkurencingumas bei gamybos efektyvumas;
- c) gamina nišinę, mažai konkurentų turinčią produkciją.

Vertinant kitus pramonės rodiklius, matyti, kad pramonės įmonės kol kas stabiliai vertina savo galimybes konkuruoti Europos Sąjungos rinkoje. Įmonių gebėjimas konkuruoti Europos Sąjungos rinkoje atsispindi ir eksporto rodikliuose. Stabilus gebėjimas konkuruoti Europos Sąjungos rinkoje kylančių darbo kaštų kontekste taip pat rodo, kad pramonės įmonės itin daug dėmesio skiria gamybos efektyvumo didinimui.

Itin aukštas pramonės gamybinių pajėgumų panaudojimo lygis (apie 76 proc.) bei pozityvios šio rodiklio tendencijos rodo, kad artimiausiu metu galima tikėtis augančių gamintojų investicijų į pajėgumų didinimą.

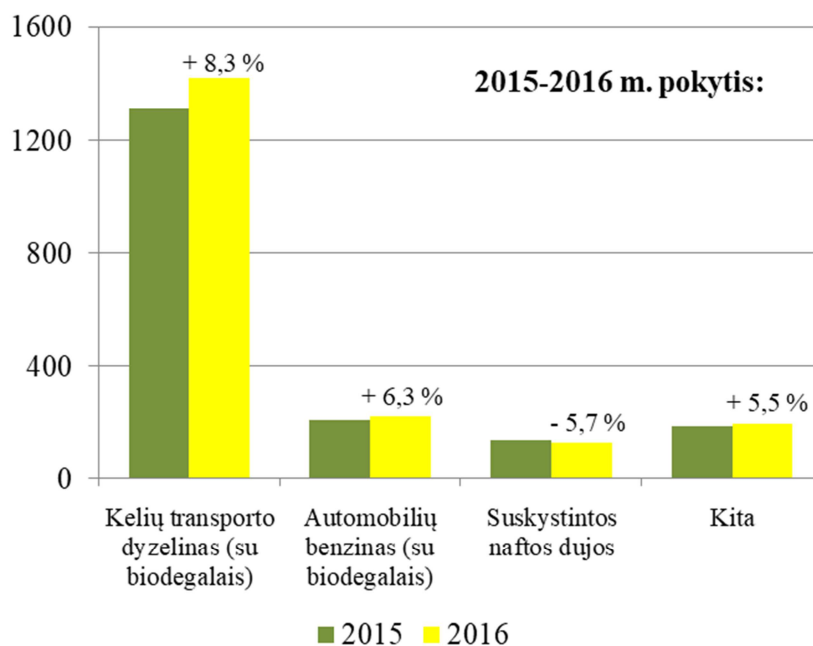
5. Transportas

Šiame skyriuje detaliau apžvelgiamas transporto sektorius, kuriame energijos suvartojimas paskutinius kelerius metus auga.

Kuro ir energijos galutinis suvartojimas transporto sektoriuje 2010–2016 m. augo 26,5 proc. Šis augimas daugiausia buvo sąlygotas augančio kelių transporto dyzelino suvartojimo. 2015–2016 m. laikotarpiu kelių transporto dyzelino suvartojimas išaugo 8,3 proc., automobilių benzino išaugo 6,3 proc., suskystintų naftos dujų sumažėjo 5,7 proc., (5 pav.).

⁴Lietuvos statistikos metraštis, 2017 m.

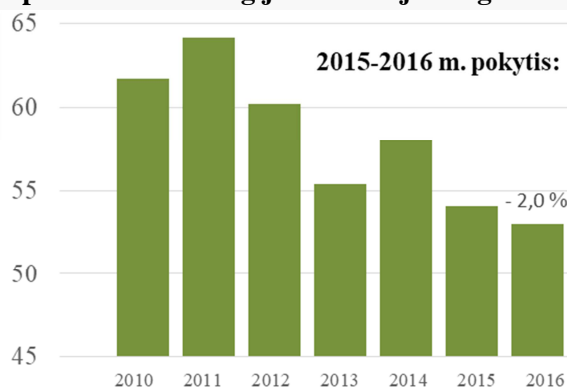
⁵Lietuvos ekonomikos apžvalga, 2016-12-07.

5 pav. Kuro ir energijos galutinis suvartojimas transporte (tūkst. tne)

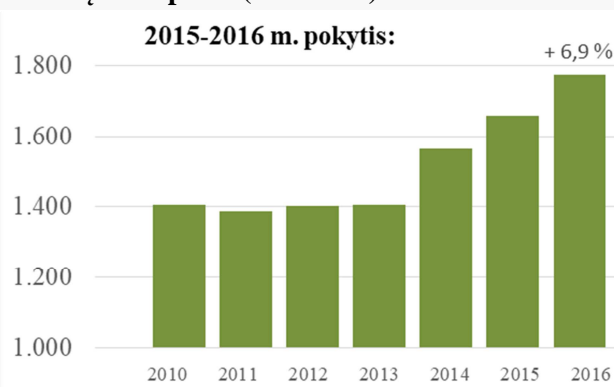
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ši didėjanti transporto kuro (dyzelino ir benzino) suvartojimą lėmė 2016 m. išaugusios krovininių vežimo apimtys – 3,8 proc. – palyginus su 2015 m. atitinkamu laikotarpiu. Transporto ir logistikos dalis bendrajame vidaus produkte 2016 m. augo 4,3 proc., sektoriuje dirbo 5,2 proc. daugiau darbuotojų lyginant su 2015 m.⁶

Kuro ir energijos suvartojimas geležinkelių transporte 2010–2016 metais sumažėjo 14,1 proc., o 2015–2016 metais – 2,0 proc. Ši sumažėjimą lėmė nuoseklus geležinkelių transporto esamos įrangos ir infrastruktūros modernizavimas, naujų efektyvių riedmenų naudojimas (6 pav.).

6 pav. Kuro ir energijos suvartojimas geležinkelių ir kelių transporte (tūkst. tne)

Kuro ir energijos suvartojimas geležinkelių transporte



Kuro ir energijos suvartojimas kelių transporte

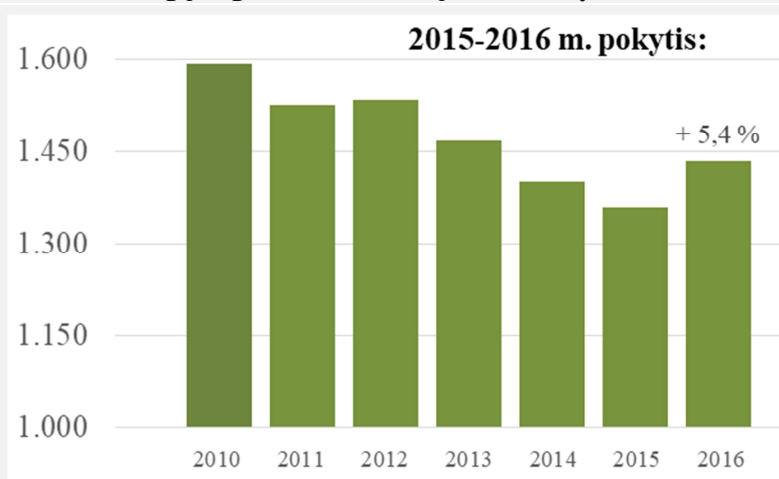
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

⁶ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos duomenys

6. Namų ūkiai

Kuro ir energijos galutinis suvartojimas namų ūkių sektoriuje 2010–2015 m. laikotarpiu sumažėjo 14,7 proc., tačiau nuo 2015 metų suvartojimas išaugo 5,4 proc. (7 pav.). Šį augimą lėmė sumažėjusios gamtinių dujų, elektros ir šiluminės energijos kainos⁷, žemesnė tų metų sausio mėnesio vidutinė temperatūra (~ -7,1 °C) lyginant su 2015 m. sausio mėnesio vidutine temperatūra (~ -0,5 °C).

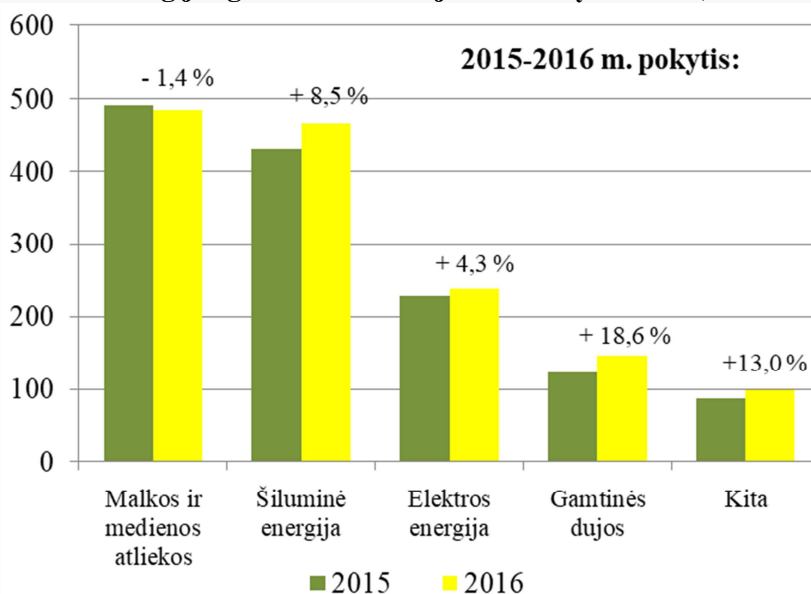
7 pav. Kuro ir energijos galutinis suvartojimas namų ūkiuose (tūkst. tne)



Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2015–2016 m. laikotarpiu namų ūkių sektoriuje gamtinių dujų suvartojimas išaugo 18,6 proc., elektros – 4,3 proc., o šiluminės energijos – 8,5 proc. (8 pav.). Gamtinių dujų ir šilumos suvartojimo padidėjimą lėmė šaltesnė nei 2015 m. žiema, gamtinių dujų ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklo plėtra prijungiant naujus vartotojus. Elektros energijos suvartojimo augimui įtakos turėjo mažėjusios elektros kainos, paaugusios vidutinės disponuojamos mėnesio pajamos ir didėjantis elektros ir elektronikos įrangos kiekis namų ūkiuose.

8 pav. Kuro ir energijos galutinis suvartojimas namų ūkiuose (tūkst. tne)



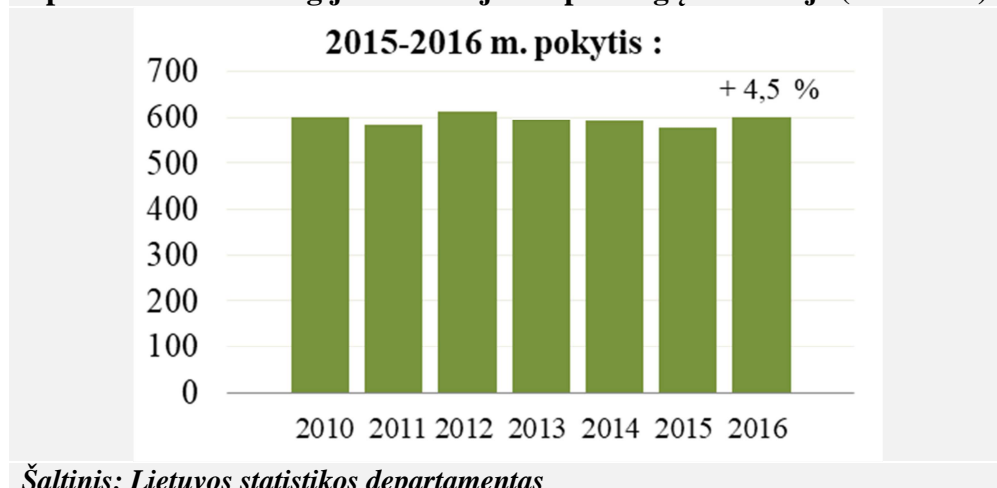
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

⁷ Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos veiklos ataskaitos
<http://www.regula.lt/Puslapiai/bendra/Veikla/veiklos-rezultatai.aspx>

7. Paslaugų sektorius

Paslaugų sektoriaus energijos suvartojimas 2015–2016 m. išaugo 4,5 proc. (9 pav.). Šis augimas siejamas su paslaugų sektoriaus plėtra ir didesne kuriama pridėtine verte. Lietuvos statistikos departamento duomenimis paslaugų sektoriaus įmonių pardavimo pajamos 2016 m. išaugo 10 proc. palyginus su 2015 m. lygiu⁸.

9 pav. Galutinis energijos suvartojimas paslaugų sektoriuje (tūkst. tne)



8. Svarbiausios praėjusiais (2017) metais įgyvendintos teisėkūros ir ne teisėkūros priemonės, padedančios siekti bendrų nacionalinių 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų

Lietuvos Respublikos įstatymai:

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 16, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39-1 straipsniu įstatymas (2017 m. liepos 4 d. Nr. XIII-604).

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymas (2017 m. lapkričio 7 d. Nr. XIII-710).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 29 d. nutarimas Nr. [983](#) „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimo Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 28 d. nutarimas Nr. [539](#) „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 7 d. nutarimas Nr. [410](#) „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gegužės 17 d. nutarimas Nr. [364](#) „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimo Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo

⁸ <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=5110886>

(modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 29 d. nutarimas Nr. [231](#) „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų 2017 metais finansavimo dydžio nustatymo“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 22 d. nutarimas Nr. [203](#) „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimo Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymai:

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 7 d. Nr. 1-181 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2017-2019 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. birželio 1 d. Nr. 1-144 „Dėl Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašo 2017 metams patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. vasario 22 d. Nr. 1-46 „Dėl Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo ir ataskaitų teikimo priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 14 d. Nr. 1-187 „Dėl Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. rugpjūčio 25 d. Nr. 1-221 „Dėl Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. rugpjūčio 25 d. Nr. 1-220 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 1-320 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. gruodžio 8 d. įsakymas Nr. [D1-984](#) „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. birželio 22 d. įsakymo Nr. D1-438 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-APVA-V-003 priemonės „Daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. rugsėjo 18 d. įsakymas Nr. [D1-774](#) „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakymo Nr. D1-754 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. rugpjūčio 23 d. įsakymas Nr. [D1-680](#) „Dėl Pastatų energinio naudingumo sertifikatų ir pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų informacinės sistemos nuostatų, Pastatų energinio naudingumo sertifikatų ir pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų informacinės sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymai:

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 323 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. 3-100 „Dėl energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų išigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. lapkričio 20 d. įsakymas Nr. 1-291/3-535 „Dėl energijos vartojimo transporto priemonėse audito metodikos patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymai:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. balandžio 7 d. įsakymas Nr. 3D-239 „Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 6 d. įsakymo Nr. 3D-288 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos antrojo Sąjungos prioriteto „Aplinkosaugos požiūriu tvarios, efektyviai išteklius naudojančios, inovacinės, konkurencingos ir žiniomis grindžiamos akvakultūros skatinimas“ priemonės „Produktyvios investicijos į akvakultūrą. Energijos vartojimo efektyvumo didinimas, atsinaujinančioji energija“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. balandžio 27 d. įsakymas Nr. 3D-267 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos pirmojo Sąjungos prioriteto „Aplinkosaugos požiūriu tvarios, efektyviai išteklius naudojančios, inovacinės, konkurencingos ir žiniomis grindžiamos žvejybos skatinimas“ priemonės „Energijos vartojimo efektyvumas ir klimato kaitos švelninimas. Investicijos į laivą, energijos vartojimo efektyvumo patikrinimas ir sistemos, tyrimai, kuriais vertinamas alternatyvių varomųjų sistemų ir alternatyvaus korpuso dizaino poveikis“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymai:

Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2017 m. kovo 27 d. įsakymas Nr. 4-165 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ priemonės Nr. 04.2.1-LVPA-K-804 „Auditas pramonei LT“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 2 patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2017 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. 4-323 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. Kovo 7 d. įsakymo Nr. 4-187 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ ir 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ jungtinės priemonės Nr. J03-IVG-T „Dalinis palūkanų kompensavimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2017 m. liepos 19 d. įsakymas Nr. 4-423 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ priemonės Nr. 04.2.1-LVPA-K-836 „Atsinaujinantys energijos ištekliai pramonei LT+“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 2 patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2017 m. spalio 3 d. įsakymas Nr. 4-575 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 4-187 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ ir 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ jungtinės priemonės Nr. J03-IVG-T „Dalinis palūkanų kompensavimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo“.

Savivaldybių tarybų sprendimai:

Lietuvos Respublikos miestų ir rajonų savivaldybės įgyvendina Energinio efektyvumo didinimo daugiabučiuose namuose programas. 2017 m. šias programas patvirtino Naujosios Akmenės, Pakruojo, Pasvalio ir Šalčininkų rajonų savivaldybių tarybos ir Šiaulių ir Elektrėnų miestų savivaldybių tarybos.

Naujausiais duomenimis 2017 metais programos koregavo Kaišiadorių, Kauno, Lazdijų, Šiaulių, Vilkaviškio rajonų savivaldybių tarybos ir Kauno ir Klaipėdos miestų savivaldybių tarybos.

9. Valstybės pastatų atitiktis energinio naudingumo reikalavimams

Teikiame papildomą informaciją dėl Direktyvos 5 straipsnio įgyvendinimo 2014–2017 metais. Siekiant užtikrinti Direktyvos 5 straipsnio reikalavimų įgyvendinimą, 2014 m. lapkričio 26 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1328 patvirtinta Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa (toliau – Programa). Atkreiptinas dėmesys, kad dalis centrinės valdžios pastatų taip pat yra atnaujinami tiesiogiai skiriant finansavimą iš biudžeto t. y. kasmet 130–170 mln. EUR ir prisideda prie Direktyvos 5 straipsnio reikalavimų įgyvendinimo.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 1-7 „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. 1-7) ir Europos Komisijos 2013 m. lapkričio 6 d. patvirtintų gairių Nr. SWD(2013) 445 20 punktu, centrinės valdžios pastatų, kurių pastato energinio naudingumo klasės yra F, E ir D, plotas lygus 1 068 759 m² ir apskaičiuota privaloma atnaujinti 2014 m. metinė norma lygi 32 062 m². 2016 metų ataskaitoje buvo pateikta informacija tik už 2014 m. ir vadovaujantis Direktyvos 5 straipsnio 4 dalies nuostatomis t. y. per 2014 m. centrinės valdžios institucijos pateikė duomenis, kad nebenaudoja ir atsisako 33 447 m² pastatų ploto.

Atsižvelgiant į tai, kad informacijos surinkimas iš institucijų pradėtas 2016 metais, teikiame papildomą informaciją dėl Direktyvos 5 straipsnio įgyvendinimo 2015 m., kuri nebuvo pateikta 2016 metais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 1-291 „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų nuo 250 iki 500 kv. metrų sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. 291) ir Europos Komisijos 2013 m. lapkričio 6 d. patvirtintų gairių Nr. SWD(2013) 445 20 punktu, centrinės valdžios pastatų, kurių pastato energinio naudingumo klasės yra G, F, E ir D, plotas lygus 7 448 m². Bendra apskaičiuota privaloma atnaujinti metinė norma lygi 32 286 m².

2015 m. vadovaujantis Direktyvos 5 straipsnio 4 dalies nuostatomis, centrinės valdžios institucijos nebenaudoja ir atsisakė 2 143 m² pastatų ploto. Tiesiogiai iš biudžeto atnaujintų centrinės valdžios pastatų plotas buvo lygus 22 443 m². Bendras plotas – 24 586 m². Direktyvos 5 straipsnio įgyvendinimui trūko 7 700 m² centrinės valdžios pastatų ploto, kuris, vadovaujantis Direktyvos 5 straipsnio 3 punktu, padengtas iš 2016 m. atnaujintų pastatų.

2016 m. apskaičiuota privaloma atnaujinti metinė norma – 32 286 m². Vadovaujantis Direktyvos 5 straipsnio 4 dalies nuostatomis, centrinės valdžios institucijos nebenaudoja ir atsisakė 41 217 m² pastatų ploto ir tiesiogiai iš biudžeto atnaujintų centrinės valdžios pastatų plotas buvo lygus 45 559 m². Vadovaujantis Direktyvos 5 straipsnio 3 dalimi, 2015 m. trūkumas – 7 700 m² padengiamas iš 2016 metų atnaujintų pastatų pertekliaus – 45 559 m². Likęs nepanaudotas 37 859 m² plotas už 2016 metus bus panaudotas vėlesniais metais.

2017 m. sausio 1 d. vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 1-63 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 23 d. įsakymo Nr. 1-7 „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų sąrašo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymu 1-63), nustatyta, kad valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų – naudojamų (toliau – valstybės institucija) pastatų, kurių bendrasis naudingas patalpų plotas 500 kv. metrų ir didesnis, sudarė 1 600 676 m². Įsakyme 1-291 centrinės valdžios pastatų, kurių pastato energinio naudingumo klasės yra G, F, E ir D, plotas nesikeitė ir lygus 7 448 m².

Bendrasis plotas kartu su Įsakymu 1-291, kuris 2018 metų sausio 1 d. neatitiko minimalių energinio naudingumo reikalavimų pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatas (toliau – minimalūs reikalavimai) buvo 48 244 m².

Vadovaujantis Direktyvos 5 straipsnio 4 dalies nuostatomis, 2017 metais centrinės valdžios institucijos nebenaudoja, atsisakė ir vietoj jų įsigijo 18 788 m² pastatų ploto ir tiesiogiai iš biudžeto atnaujintų centrinės valdžios pastatų plotas buvo lygus 77 610 m². Bendras plotas sudaro 96 398 m². Atskaičiavus privalomą atnaujinti normą 48 244 m² nepanaudotas likutis už 2017 metus sudaro 48 154 m². Bendras nepanaudotas likutis 86 013 m².

10. Energija, sutaupyta taikant alternatyvias priemones

Daugiabučių namų atnaujinimas

Siekiant įgyvendinti Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio reikalavimus iki 2020 metų, 2015 m. vasario 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 213 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimo Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo pakeista Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa (toliau – Programa).

Programos uždavinių įgyvendinimas 2014–2016 m., priemonių gyvavimo laikotarpiui ir bendras sutaupyta energijos kiekis iki 2020 m.:

1. Užtikrinti Programos reikalavimus atitinkančių daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų finansavimą ir įgyvendinimą – teikti lengvatinius kreditus ir kitą įstatymų nustatytą valstybės paramą butų ir kitų patalpų savininkams, skatinti butų ir kitų patalpų savininkų iniciatyvą įgyvendinti energiją taupančias priemones.

Vadovaujantis Programos įgyvendinimo stebėsenos duomenimis, kuriuos pateikė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra, vien 2016 m. buvo atnaujinti 769 daugiabučiai pastatai. Remiantis pateiktais duomenimis sutaupyta energijos kiekis 2016 m. yra 208,07 GWh.

Remiantis pateiktais duomenimis sutaupyta energijos kiekis 2015 m. yra 138,00 GWh, o 2014 m. – 25,30 GWh.

Pastatų atnaujinimo priemonių gyvavimo laikotarpis yra 20 metų.

Bendras sutaupyta energijos kiekis nuo **2014 iki 2020 m.** yra **2045,45 GWh**.

2. Plėtoti visuomenės informavimą, švietimą ir mokymą pastatų energinio naudingumo didinimo, jų atnaujinimo (modernizavimo), energijos taupymo klausimais.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pateiktais duomenimis, 2016 metais įgyvendinant Programos 2 uždavinį buvo įgyvendintos 682 priemonės, o sutaupyta energijos kiekis yra 7,28 GWh.

Remiantis pateiktais duomenimis sutaupyta energijos kiekis 2015 m. – 6,45 GWh., 2014 m. – 41,12 GWh.

Informavimo, švietimo ir mokymo pastatų energinio naudingumo didinimo, jų atnaujinimo (modernizavimo), energijos taupymo klausimais priemonių gyvavimo laikotarpis yra vieneri metai.

Bendras sutaupyta energijos kiekis nuo **2014 iki 2016 m.** siektų **54,85 GWh**.

2015 m. rugsėjo 3 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1-205/1K-282 „Dėl 2014–2020 metų Ignalinos programos įgyvendinimo Lietuvoje taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos 2014–2020 metų Ignalinos programos įgyvendinimo Lietuvoje taisyklės. Vadovaujantis šiomis taisyklėmis finansuojama programa Europos Sąjungos finansinės paramos priemonėmis, susijusioms su Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje 1 ir 2 blokų eksploatavimo nutraukimu, įgyvendinti (toliau – Ignalinos programa). Viena iš Ignalinos programos tinkamų finansuoti sričių yra Ignalinos atominės elektrinės regiono savivaldybių daugiabučių namų atnaujinimo projektai.

Remiantis Ignalinos, Visagino ir Zarasų rajonų savivaldybių pateikta informacija apie atnaujintus daugiabučius namus 2014 m. buvo sutaupyta 2,00 GWh energijos, 2015 m. – 1,62 GWh, 2016 m. – 1,63 GWh.

Pastatų atnaujinimo priemonių gyvavimo laikotarpis yra 20 metų.

Bendras sutaupytos energijos kiekis nuo **2014 iki 2020 m. yra 31,87 GWh.**

Bendras sutaupytos energijos kiekis pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) ir Ignalinos programas pateikiamas 4 lentelėje. Šioje lentelėje, kaip ir tolimesnėse, pateikiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių rezultatus. Paryškinti skaičiai nurodo priemonės rezultatą – sutaupyta energijos kiekį – konkrečiais metais. Priklausomai nuo priemonės gyvavimo trukmės metais, priemonės rezultatas yra jaučiamas arba tik vienerius metus (informavimo, konsultavimo priemonės skirtos keisti energijos vartotojų įpročius ar akcizų ir mokesčių degalams įtaka degalų vartojimo mažinimui), arba daugeliui metų į priekį (fizinėms priemonėms energijos vartotojų objektuose). Jei priemonės gyvavimo trukmė yra daugiau nei vieneri metai, jos sutaupyta energijos kiekis yra dauginamas iš metų skaičiaus iki 2020 metų.

4 lentelė. Bendras sutaupytos energijos kiekis, GWh

Priemonė	Sutaupytos energijos kiekis, GWh							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Viso
Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos, 1 uždavinys	25,30	25,30	25,30	25,30	25,30	25,30	25,30	177,10
		138,00	138,00	138,00	138,00	138,00	138,00	828,00
			208,07	208,07	208,07	208,07	208,07	1040,35
Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos, 2 uždavinys	41,12	6,45	7,28	-	-	-	-	54,85
Ignalinos programa	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	14,00
		1,62	1,62	1,62	1,62	1,62	1,62	9,72
			1,63	1,63	1,63	1,63	1,63	8,15
							Viso:	2132,17

Akcizai ir mokesčiai degalams

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2016 m. Lietuvoje buvo sunaudota apie 1620,5 mln. litrų dyzelino, 272,5 mln. litrų benzino ir 194,5 mln. litrų suskystintų naftos dujų. Lietuvoje degalams buvo taikytas 21 proc. pridėtinės vertės mokestis, t. y. 6 procentiniais punktais didesnis nei Europos Sąjungos nustatytas 15 proc. minimalus dydis. Taip pat benzinui taikytas akcizas 21 proc. (+0,08 euro/l) viršijo nustatytą Europos Sąjungos minimalų akcizo dydį benzinui, o akcizas suskystintoms naftos dujoms yra 243 proc. (+0,18 euro/l) didesnis už Europos Sąjungos minimalų akcizo dydį suskystintoms naftos dujoms. Susumavus didesnių mokesčių ir akcizų įtaka galima teigti, kad benzino kaina buvo 14,7 proc., dyzelino – 5,2 proc., o suskystintų naftos dujų – 64,7 proc. aukštesnės dėl didesnių mokesčių ir akcizų nei numatyta Europos Sąjungoje. Kainų elastingumo dydžiai benzinui –0,58, dyzelinui ir suskystintoms naftos dujoms atitinkamai – 0,25 ir 0,26 paimti iš Europos Komisijos užsakymu kompanijos Europe Economics atliktos Nacionalinių finansinių priemonių ir metodologijų, skirtų įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 7 straipsnį, vertinimo ataskaitos (Europe Economics, 15 December 2016, Evaluation of Fiscal Measures in the National Policies and Methodologies to Implement Article 7 of the Energy Efficiency Directive).

Atsižvelgiant į Lietuvoje parduotų degalų (benzino, dyzelino ir suskystintų naftos dujų) kieki ir paklausos elastingumą bei įvertinus kitų šalių (Švedijos, Ispanijos, Vokietijos) patirtį skaičiuojant mokestinių energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įtaką degalų suvartojimui, apskaičiuota, kad 2016 m. dėl kurui taikytų didesnių mokesčių ir akcizų buvo sutaupyta 541,81 GWh energijos. Pagal Lietuvos statistikos departamento atnaujintus duomenis sutaupyta energijos

kiekis pagal šią priemonę 2015 m. sudarė 534,19 GWh. Bendras sutaupytos energijos kiekis pagal šią priemonę nuo **2014 iki 2016 m. yra 1450,00 GWh** (5 lentelė).

5 lentelė. Akcizų ir mokesčių degalams priemonės sutaupytos energijos kiekiai, GWh

Priemonė	Sutaupytos energijos kiekis, GWh							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Viso
Akcizai ir mokesčiai degalams	374,00	534,19	541,81	-	-	-	-	1450,00

Viešosios paskirties pastatų atnaujinimas

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie programas ir priemones, skirtas viešųjų pastatų atnaujinimui, siekiant mažinti energijos suvartojimą.

Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“. Siekiant, kad kasmet būtų renovuojama mažiausiai 3 proc. bendro valstybei nuosavybės teise priklausančių ir jos naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto, Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtindama Viešųjų pastatų programą nustatė šiuos tikslus:

- iki 2020 metų atnaujinti 700 tūkst. kv. metrų viešųjų pastatų ploto, iš jų Valstybei nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų ploto – 470 tūkst. kv. metrų (atsakinga institucija – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija); Savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų ploto – 230 tūkst. kv. metrų (atsakinga institucija – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija);

- iki 2020 metų sutaupyti 60 GWh metinės pirminės energijos atnaujintuose viešuosiuose pastatuose.

Viešųjų pastatų programa nustato pagrindinį reikalavimą pastatų atnaujinimui, t. y. pastatas po atnaujinimo turi pasiekti ne mažesnę kaip C pastato energinio naudingumo klasę. Viešųjų pastatų programa finansuojama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Europos struktūrinių investicijų fondų, tarptautinių organizacijų, privačių investuotojų ir kitų šaltinių lėšomis.

Sanglaudos skatinimo veiksmų programos VP3-3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymasis“ priemonė VP3-3.4-ŪM-03-V „Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu (toliau – Viešosios paskirties pastatų renovavimo nacionaliniu lygiu priemonė), vadovaujantis VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūros pateiktais duomenimis, 2015 m. sutaupė 10,80 GWh, 2016 m. – 7,09 GWh. Bendras sutaupytos energijos kiekis pagal šią priemonę nuo **2015 iki 2020 m. yra 100,25 GWh**.

Sanglaudos skatinimo veiksmų programos VP3-3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymasis“ priemonė VP3-3.4-ŪM-04-R „Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu (toliau – Viešosios paskirties pastatų renovavimo regioniniu lygiu priemonė), vadovaujantis VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūros pateiktais duomenimis, 2015 m. sutaupė 7,70 GWh, 2016 m. – 4,32 GWh. Bendras sutaupytos energijos kiekis pagal šią priemonę nuo **2015 iki 2020 m. yra 67,80 GWh**.

Įgyvendinant Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučių atnaujinimo (modernizavimo) programą, UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros pateiktais duomenimis, 2016 m. sutaupyta 5,48 GWh. Bendras sutaupytos energijos kiekis pagal šią priemonę nuo **2016 iki 2020 m. yra 27,40 GWh**.

Įgyvendinant Švietimo įstaigų pastatų atnaujinimo (modernizavimo), sumažinant energijos suvartojimo sąnaudas, programą, BĮ Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo pateiktais duomenimis, 2015 m. sutaupyta 6,63 GWh, 2016 m. – 9,33 GWh. Bendras sutaupytos energijos kiekis pagal šią priemonę nuo **2015 iki 2020 m. yra 86,43 GWh**.

Įgyvendinant Valstybės investicijų programą, remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pateiktais duomenimis apie jos valdomus viešosios paskirties pastatus, kurie buvo

atnaujinti, 2015 m. sutaupyta energijos kiekis yra 0,013 GWh, 2016 m. – 0,15 GWh. Bendras sutaupyta energijos kiekis pagal šią priemonę nuo **2015 iki 2020 m.** yra **0,828 GWh**.

Kita iš Ignalinos programos tinkamų finansuoti sričių yra Ignalinos atominės elektrinės regiono savivaldybių visuomeninės paskirties pastatų energijos efektyvumo didinimo projektai. Remiantis Ignalinos, Visagino ir Zarasų rajonų savivaldybių pateikta informacija apie atnaujintus visuomeninės paskirties pastatus 2015 m. buvo sutaupyta 1,45 GWh energijos, 2016 m. – 1,26 GWh. Bendras sutaupyta energijos kiekis nuo **2014 iki 2020 m.** yra **15,00 GWh**.

Pastatų atnaujinimo priemonių gyvavimo laikotarpis yra 25 metai.

Viešosios paskirties pastatų atnaujinimo bendras sutaupyta energijos kiekis apibendrinamas 6 lentelėje.

6 lentelė. Viešosios paskirties pastatų atnaujinimo bendra sutaupyta energija, GWh

Programa/Priemonė	Sutaupyta energijos kiekis, GWh							Viso
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu		10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	64,80
			7,09	7,09	7,09	7,09	7,09	35,45
Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu		7,70	7,70	7,70	7,70	7,70	7,70	46,20
			4,32	4,32	4,32	4,32	4,32	21,60
Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučių atnaujinimo (modernizavimo) programa			5,48	5,48	5,48	5,48	5,48	27,40
Švietimo įstaigų pastatų atnaujinimo (modernizavimo), sumažinant energijos suvartojimo sąnaudas programa		6,63	6,63	6,63	6,63	6,63	6,63	39,78
			9,33	9,33	9,33	9,33	9,33	46,65
Valstybės investicijų programos viešosios paskirties pastatai		7,55	7,55	7,55	7,55	7,55	7,55	45,3
			14,26	14,26	14,26	14,26	14,26	71,3
Ignalinos programa		1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	8,70
			1,26	1,26	1,26	1,26	1,26	6,30
							Viso:	413,48

Energijos vartojimo auditas pramonės įmonėse

Lietuvoje Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir biudžeto lėšomis yra remiamos pramonės įmonės, siekiančios atlikti energijos vartojimo auditą ir diegti audito ataskaitoje rekomenduojamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 4-933 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“, patvirtinta veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ įgyvendinimo priemonė Nr. 04.2.1-LVPA-K-804 „Auditas pramonei LT“.

Priemonės Nr. 04.2.1-LVPA-K-804 „Auditas pramonei LT“ remiama veikla – energijos vartojimo audito atlikimas pramonės įmonėse, o finansavimo forma – negražinamoji subsidija. Pretenduoti į Europos Sąjungos paramą pagal šią priemonę gali pareiškėjai:

- labai mažos, mažos ir vidutinės pramonės įmonės;
- didelės pramonės įmonės, jeigu energijos vartojimo auditas atliekamas papildomai su energijos vartojimo auditu, privalomu pagal Direktyvą 2012/27/ES.

Pagal priemonę Nr. 04.2.1-LVPA-K-804 „Auditas pramonei LT“ 2016 m. atlikta 18 energijos vartojimo auditų pramonės įmonėse. Atliktuose audituose siūlomos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės turi būti įdiegtos per 3 metus nuo audito atlikimo.

Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų įgyvendinimas

Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų įgyvendinimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 1-221 „Dėl Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis. Šių susitarimų tikslas – šviesti ir konsultuoti vartotojus apie energiją taupančias priemones ir sprendimus, kurie keičia vartotojų elgseną ir įpročius didinant energijos vartojimo efektyvumą.

2017 m. pabaigoje buvo sudaryti 48 galutinės energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimai tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir energijos tiekimo įmonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais

Duomenys apie vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų įgyvendinimą bus pateikti kitoje – 2017 metų Ataskaitoje. Valstybės įmonė Energetikos agentūra 2018 m. III ketvirtyje tikrins tiekėjų švietimo ir konsultavimo priemonių (ne mažiau kaip 20 proc.) įgyvendinimo dokumentus.

Susitarimai su energetikos įmonėmis dėl energijos taupymo

Susitarimai su energetikos įmonėmis dėl energijos taupymo yra viena iš Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme numatytų energijos taupymo priemonių. Ši priemonė padės šalies vartotojams iki **2020 m.** sutaupyti **1905,14 GWh** galutinės energijos.

Šiuose susitarimuose dalyvauja didžiosios šalies elektros ir dujų sektoriaus (perdavimo sistemų ir skirstomųjų tinklų operatoriai) bendrovės užsibrėžusios tikslus siekti ženklių energijos sutaupymų pas galutinius energijos vartotojus, susijusių su išmaniaja apskaita ir kitomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis.

Elektros energijos perdavimo bendrovė LITGRID AB įsipareigojo sutaupyti **146,60 GWh**, dujų perdavimo operatorius AB „Amber Grid“ – **122,54 GWh**, AB „Energijos skirstymo operatorius“ – **1636,00 GWh** energijos pas galutinius vartotojus.

Duomenys apie susitarimų su energetikos įmonėmis įgyvendinimą bus pateikti kitoje – 2017 metų Ataskaitoje. Valstybės įmonė Energetikos agentūra 2018 m. II ketvirtyje tikrins energetikos įmonių deklaruotas ir per 2017 metus įdiegtas taupymo priemones (ne mažiau kaip 5 proc.).